

TILLÄGGSBESTÄMMELSER TILL ABVA

Krav och riktlinjer på avloppsvattnets kvalitet vid utsläpp från industrier och andra verksamheter till Årjängs kommuns allmänna avloppsanläggningar

Gäller från 2014-05-26

Inledning

Dessa tilläggsbestämmelser till ABVA (Allmänna bestämmelser för brukande av Årjängs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning) anger vilka kvalitetskrav som gäller vid utsläpp från industrier och andra verksamheter till Årjängs kommuns allmänna avloppsanläggningar. Bestämmelserna gäller även för tillfälliga verksamheter.

Organisationen som ansvarar för vattenförsörjning och avloppshantering i Årjängs kommun kallas för "Huvudmannen för VA-verksamheten" eller "Huvudmannen". I Årjängs kommun är det Samhällsbyggnadsavdelningen som ansvarar för VA-frågorna.

Den allmänna avloppsledningen består av vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, reservoar och pumpverk samt andra anordningar som erfordras för att tillgodose anläggningens ändamål, inberäknat ledningar och övriga anordningar fram till de förbindelsepunkter som Samhällsbyggnadsavdelningen bestämt för varje fastighet (4 § ABVA)

Sidorna 4-10 i denna skrift utgör Tilläggsbestämmelser till ABVA, därefter följer en informationsdel.

Bestämmelserna vänder sig i huvudsak till verksamheter där avloppsvattnet uppkommer under tak, t.ex. verkstäder och garage. I väntan på att kommunen ska ta fram en dagvattenstrategi har även avloppsvatten som uppkommer utomhus på parkeringsplatser och liknande tagits med.

Nedanstående text är saxad ur Svenskt Vattens Publikation P95 Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet:

Alla svenska kommuner bedriver miljöskyddande verksamhet bl.a. genom att behandla/rena samhällets avloppsvatten. Det är viktigt att alla som är anslutna till ett kommunalt avloppsnät hjälps åt att förhindra att oönskade ämnen förs till avloppssystemet. Detta kallas allmänt för uppströmsarbete. Med uppströmsarbete avser vi arbete för att se till att svårnedbrytbara föroreningar och andra oönskade ämnen inte kommer in i avloppssystemet vid källan, hushåll, från industri, service eller annan verksamhet.

En viktig uppgift för hela samhället; media, miljömyndigheter, industri, service, kemikalieproducenter, landsting, apotek, handeln, miljö- och konsumentorganisationer, avloppsreningsverken och inte minst den enskilde människan, är att utöka uppströmsarbetet, det vill säga se till att miljöföroreningar stoppas redan innan de når avloppet. Då sparas såväl ekonomiska värden som naturvärden för kommande generationer.

Det finns flera mål med uppströmsarbetet i samhället. Ett avloppsvatten som kommer till reningsverket med en mindre mängd svårnedbrytbara ämnen kommer att:

- 1. orsaka färre störningar i den biologiska reningsprocessen*
- 2. förbättra arbetsmiljön för de som arbetar i reningsverken*
- 3. minska behovet av extra reningssteg och energianvändning efter den ordinarie avloppsreningen*
- 4. vara mindre förorenat när det behandlade vattnet går ut i recipienten*
- 5. resultera i ett slam med mindre mängd svårnedbrytbara ämnen, vilket ökar möjligheterna att kunna nå det miljömål som Riksdagen beslutat om, att återföra fosfor i kretslopp via användning av avloppsslam på produktiv mark*
- 6. innebära en viktig pusselbit för att nå miljömålet "Giftfri Miljö"*

Den enda strategi som samtidigt klarar dessa mål är uppströmsarbetet. Avloppsrening som ett extra steg på slutet kan endast klara mål nummer 4, "Att avloppsvattnet kommer att vara mindre förorenat när det behandlade vattnet går ut i recipienten".

Begreppsförklaring

Allmän VA-anläggning: en VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (Vattentjänstlagen).

Avlopp, avloppsvatten: bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning, d.v.s. ett samlingsbegrepp för förorenat vatten som avleds i rörledning, dike eller liknande. Exempel på avloppsvatten är spill-, dag-, dränerings-, process- och kylvatten.

Dagvatten: tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på ytan av mark eller konstruktion, t.ex. regnvatten, smältvatten, spolvatten eller framträngande grundvatten. Dagvatten ska inte kopplas till spillvattennätet utan tas om hand lokalt (s.k. LOD) eller ledas till dagvattennätet.

Fastighetsägare: den som äger en fastighet inom en allmän VA- anläggnings verksamhetsområde eller innehar sådan fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande.

Förbindelsepunkt: gränsen mellan en allmän VA-anläggning och en VA-installation.

Huvudman: den som äger en allmän VA-anläggning.

Spillvatten: förorenat vatten från hushåll, industrier, serviceanläggningar mm. Spillvatten leds till reningsverk och ska renas innan det släpps ut till recipient.

VA-anläggning: en anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse.

VA-installation: ledningar och därmed förbundna anordningar som inte ingår i en allmän va-anläggning men som har ordnats för en eller flera fastigheters vattenförsörjning eller avlopp och är kopplade eller avsedda att kopplas till en allmän VA-anläggning.

Verksamhetsområde: det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning,

Generella krav för alla verksamheter

Kommunens avloppsreningsverk är byggda för att ta emot och rena avloppsvatten från hushåll.

Vid anslutning av processavloppsvatten från industrier och andra verksamheter till den allmänna avloppsanläggningen gör Samhällsbyggnadsavdelningen en individuell bedömning av avloppsvattnets egenskaper och innehåll av skadliga ämnen. Samhällsbyggnadsavdelningen kan kräva provtagningar och analyser av processavloppsvattnet för att kunna göra en bedömning av om avloppsvattnet kan avledas till kommunens avloppsnät eller inte. Samhällsbyggnadsavdelningen har enligt Vattentjänstlagen rätt att träffa avtal om särskilda villkor, som t.ex. kan gälla intern rening av processavloppsvatten med en annan sammansättning än hushållspillvatten, innan utsläpp får ske till den allmänna avloppsledningen.

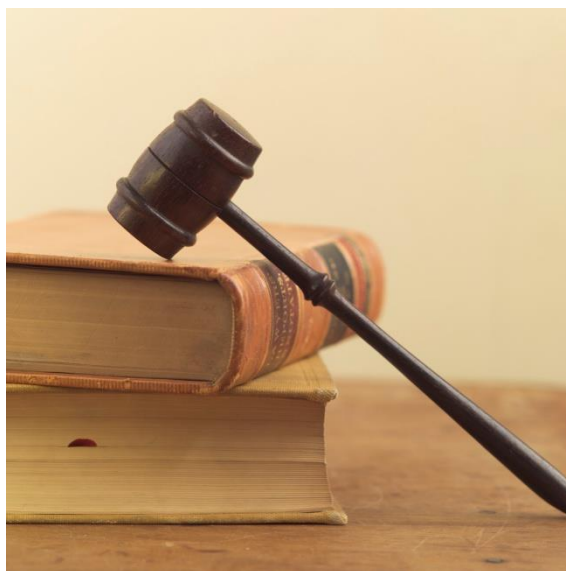
Huvudmannens skyldighet enligt 15 § ABVA att mottaga spillvatten avser icke spillvatten som i fråga om arten eller halten däri ingående ämnen i ej oväsentlig mån har annan sammansättning än hushållspillvatten.

Begränsningsvärden enligt tabell 1-2 samt anvisningar för lagring av kemikalier inomhus och utomhus är i enlighet med Svenskt vattens publikation P95; Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet (med undantag för oljeindex där kommunen i dagsläget även accepterar oljeavskiljare klass II under vissa förutsättningar).

Beaktas bör att det inte så ofta är processavloppsvattnet från en enskild verksamhet som orsakar skador i reningsverket eller i slammet, om det inte handlar om ren dumpning, utan det är vanligtvis det samlade avloppsvattnet från ett stort antal anslutna verksamheter som kan medföra att mängden miljöskadliga ämnen i slammet och i utgående vatten kan bli för höga.

Det är därför mycket viktigt att alla som bedriver någon form av miljöfarlig verksamhet reducerar utsläppen så långt som möjligt innan processavloppsvattnet avleds till avloppsnätet. Utspädning ändrar inte den totala inkommande mängden av oönskade ämnen till avloppsreningsverket. Inte heller bör ”utspädningsprincipen” tillämpas för nitrifikationshämmande påverkan. Mätningar och provtagningar ska göras i en eller flera definierade kontrollpunkter strax nedströms de processer som genererar processavloppsvatten.

För andra parametrar än de som nämns i tabellerna eller i text, görs en bedömning från fall till fall. Att en parameter/ämne inte finns med i tabellerna eller inte nämns i texten innebär inte att det fritt får släppas ut i avloppsnätet. Samhällsbyggnadsavdelningens bedömning avgör om utsläpp får ske eller inte.

Begränsningsvärden

I tabell 1 anges parametrar som kan påverka ledningsnätet angivna som momentanvärden från stickprov på avloppsvattnet vid aktuell process eller verksamhet. Där anges även nivån på de momentanvärden som gäller vid förbindelsepunkten till det allmänna avloppsnätet för såväl spillvatten som dagvatten. Värdena bör inte överskridas ens under kort tid då varje överskridande av momentanvärdet leder till angrepp på ledningarna och skadan ackumuleras.

Tabell 1. Parametrar som kan påverka ledningsnätet. Värdena bör inte överskridas ens under kort tid.

Parameter	Momentanvärde	Skador
pH min	6,5	Korrosionsrisk, frätskador betong
pH max	10 ¹	”
Temperatur max	50°C	Packningar
Konduktivitet	500 mS/m	Korrosionsrisk stål
Sulfat (summa sulfat, sulfit och tiosulfat, SO ₄ ²⁻ , SO ₃ ²⁻ , S ₂ O ₃ ²⁻)	400 mg/l	Betongkorrosion
Magnesium, Mg ²⁺	300 mg/l	”
Ammonium, NH ₄ ⁺	60 mg/l	”
Fett	- ²	Igensättning
Klorid	2500 mg/l	Materialskador

1. I vissa fall kan värdet 11 vara acceptabelt
2. Fett, se ”FETTAVSKILJARE, Krav och riktlinjer”

I tabell 2 anges parametrar som kan påverka reningsprocesserna eller slamkvaliteten angivna som samlingsprov för dygn, vecka eller månad vid aktuell process eller verksamhet. Överskrids dessa värden medför det vanligen krav på interna reningsåtgärder.

Tabell 2. Parametrar som kan påverka reningsprocesserna eller slamkvaliteten. Överskrids dessa värden medför det vanligen krav på interna reningsåtgärder.

Parameter	Varningsvärde=hushållspillvatten Samplingsprov för dygn, vecka eller månad
Bly, Pb	0,05 mg/l
Kadmium, Cd	Bör inte förekomma ³
Koppar, Cu	0,2 mg/l
Krom total, Cr	0,05 mg/l ⁴
Kvicksilver, Hg	Bör inte förekomma ⁵
Nickel, Ni	0,05 mg/l
Silver, Ag	0,05 mg/l
Zink, Zn	0,2 mg/l
Miljöfarliga organiska ämnen	Bör ej förekomma ⁶
Cyanid total, CN	0,5 mg/l ⁷
Oljeindex	5-100 mg/l ^{8,9}
Nitrifikationshämmning vid inblandning av 20 % processavloppsvatten	20 % hämning
Nitrifikationshämmning vid inblandning av 40 % processavloppsvatten	50 % hämning

- Kadmium förekommer i låga halter i normalt hushållspillvatten men bör inte tillåtas i industriellt processavloppsvatten som släpps till det allmänna avloppsnätet (tillåts i samma halt som i aktuellt dricksvatten)
- Sexvärt krom ska reduceras till trevärt före behandling i internt reningsverk
- Kvicksilver förekommer i låga halter i normalt hushållspillvatten men bör inte tillåtas i industriellt processavloppsvatten som släpps till det allmänna avloppsnätet (tillåts i samma halt som i aktuellt dricksvatten)
- Företagets/verksamhetens kemikalieföreteckning tillsammans med KEMI:s prioriteringsverktyg PRIO och Begränsningsdatabasen utgör en grund för att identifiera och ersätta miljöfarliga organiska ämnen.
- Cyanidoxiderationsprocesser ska drivas maximalt så att lättillgänglig (fri) cyanid inte släpps till det allmänna ledningsnätet
- Med en klass 1 oljeavskiljare kan man teoretiskt klara 5 mg/l. En skälighetsbedömning görs av Samhällsbyggnadsavdelningen i varje enskilt fall.
- Vid direktutsläpp till recipient gäller vanligen ett oljeindex på 5 mg/l.

För övriga ämnen än de som anges i tabell 1-2 och som släpps ut i ledningsnätet i större mängder görs en bedömning av Samhällsbyggnadsavdelningen i varje enskilt fall. Utsläppt volym kan ha betydelse för huvudmannens bedömning. Utspädning av avloppsvatten är inte en godtagbar metod för att komma under begränsningsvärdena. Rent vatten som späder ut avloppsvattnet leder till att större föroreningsmängder släpps ut i recipienten.

Oönskade utsläpp

Användning av miljö- och hälsofarliga ämnen ska undvikas eller minimeras. Olämpliga utsläpp av ämnen till avloppsnätet kan orsaka skador av varierande slag. Exempelvis skador på personal som arbetar i avloppssystemet, explosion, igensättning och korrosion i ledningsnätet, förgiftning av den biologiska reningen i reningsverken, påverkan på recipienter av kvarvarande ämnen i det behandlade avloppsvattnet och påverkan på mark genom ämnen som hamnat i slammet.

I första hand ska användning av miljö- och hälsofarliga ämnen undvikas eller minimeras och produkter som inte ger miljöpåverkan användas, den s.k. ”produktvalsprincipen”. Om möjligt välj produkter som har någon form av miljömärkning t.ex. Bra miljöval (Falken), EU:s miljöblomma eller Svanen. Vissa ämnen får överhuvudtaget inte släppas ut i det allmänna avloppsnätet, såsom t.ex. avfall (t.ex. farligt avfall såsom förbrukade processbad, förbrukad kylarglykol, färg- och limrester mm) och andra farliga/olämpliga ämnen. I de fall detta inte är möjligt ska enligt Miljöbalken bästa tillgängliga reningsteknik tillämpas för att förhindra oönskade utsläpp till det allmänna ledningsnätet eller direkt till recipienten.

Avskiljning och rening av ämnen nära källan ger oftast bäst reningsresultat. Fett och olja är exempel på ämnen som ska avskiljas vid källan och får enligt ABVA inte släppas i det allmänna ledningsnätet i större mängder. För mer information se nedan under respektive rubrik.

Farligt avfall

Vissa processbad och andra vätskor definieras som farligt avfall enligt Avfallsförordningen (2001:1063). Farligt avfall ska tas om hand i enlighet med gällande lagstiftning och får ej tillföras det allmänna avloppsledningsnätet.

Fett

Fett från verksamheter, t.ex. restauranger och livsmedelstillverkare, kan avsättas i ledningsnätet när avloppsvattnets temperatur sjunker. Fettet stelnar i ledningsnätet och kan orsaka stopp och förträngningar.

Stora mängder fett till ett avloppsreningsverk, framförallt då det handlar om en stor livsmedelsindustri och ett relativt litet kommunalt reningsverk kan orsaka överbelastning av reningsverkets biologiska reningssystem. Det enklaste och vanligaste sättet att förebygga dessa problem är att installera en gravimetrisk fettavskiljare. Dimensionering ska ske enligt standard SS-EN 1825.

Avgörande för om fettavskiljare krävs är den mängd fett som släpps ut i ledningsnätet. För mer information och för vilka verksamheter som ska installera fettavskiljare se ”FETTAVSKILJARE, Krav och riktlinjer”.

Olja

Olika verksamheter som verkstadsindustri, biltvätt och annan bilvård, spill från fordon, spill vid påfyllning av olja och läckande tankar är källor till oljeutsläpp. Oljor är en mycket inhomogen grupp som främst består av olika kolväten och de mest svårnedbrytbara delarna av olja bryts inte ner i avloppsreningsverken utan hamnar i slammet. Om en verksamhet riskerar att släppa ut oljehaltigt vatten ska vattnet först renas i en slam- och oljeavskiljare.

Krav på oljeavskiljning och vart vattnet ska ledas framgår av tabell 3.

Oljeavskiljare avskiljer endast ämnen med en densitet lägre än $0,95 \text{ kg/dm}^3$ (olja, bensin och andra lätta vätskor) som inte är emulgerade och inte är vattenlösliga. Oljeavskiljaren ska vara dimensionerad för aktuella flöden i enlighet med standard SS-EN 858 och får släppa ut maximalt 100 (5-100) mg olja per liter mätt som oljeindex. Avskiljaren ska bestå av följande delar:

- Slamfälla (avskiljare), separat enhet eller integrerad
- Avskiljare av klass I som släpper ut högst 5 mg opolära kolväten per liter
- Avskiljare av klass II som släpper ut högst 100 mg opolära kolväten per liter
- Provtagningsmöjlighet

Avskiljare ska normalt vara utrustad med oljenivåalarm (både optiskt och akustiskt). För vissa verksamheter kan väl dokumenterad drift och underhåll av avskiljaren ersätta larmanordning. Tömning ska ske vid behov men minst 1 gång per år eller enligt villkor.

Drift, tillsyn och underhåll av avskiljaren ska ske i enlighet med standard SS-EN 858-2 och tillverkarens instruktion och bör minst omfatta nedanstående punkter:

Var sjätte månad:

- Bestäm slamvolymen (med mätstock)
- Mät oljeskiktets tjocklek (med mätstock)
- Kontrollera larm och att den automatiska avstängningsanordningen fungerar
- Vid behov rengör eller byt filter/lameller

Minst vart femte år ska oljeavskiljaren besiktigas av en fackman och omfatta följande parametrar:

- Systemets täthet
- Hållfastheten
- Inre beläggningar
- Skick på inbyggda delar
- Skick på elektriska enheter och installationer
- Kontroll av inställning för automatisk avstängningsenhet (t.ex flottörer)

För anläggningar där mer än 5 000 personbilstvättar per år eller mer än 1 000 lastbilstvättar per år utförs ska kompletterande rening av spillvattnet ske (utöver oljeavskiljare). För utsläppsvärden hänvisas till Naturvårdsverkets BRANSCHFAKTA: Fordonstvättar, se tabell 4.

Spolplattor utomhus där tvätt av fordon sker ska vara försedda med tak samt vara anslutna till oljeavskiljare. Verkstadsarbeten ska företrädesvis utföras i lokal som saknar avlopp. Om golvbrunnar finns kan dessa t.ex förses med krage eller s.k. ”tätting”, i annat fall ska oljeavskiljare installeras. Det är inte tillåtet att leda avloppsvatten från verkstadsdelen av en verksamhet till samma oljeavskiljare som tar emot avloppsvatten från tvätt av fordon. Vatten från detalj- och motortvätt får inte avledas till oljeavskiljaren utan ska tas om hand som farligt avfall.

Tabell 3. Verksamheter där avskiljare för olja och slam krävs

Verksamhet	Dimensioneras enligt	Anslutning	Anmärkning
Större fordonstvättar (C-anläggning)	SS-EN 858, OA I, Naturvårdsverkets BRANSCHFAKTA:Fordonstvättar	Spillvattenledning	Längre gående rening än klass 1-oljeavskiljare krävs
Fordonstvätt övriga	SS-EN 858, OA I	Spillvattenledning	Utomhus krävs tak över spolplatta
Golvavlopp i verkstäder, maskinrum, lager och liknande	SS-EN 858, OA II	Spillvattenledning	Utrymmena ska i första hand sakna avlopp. Torrsopning rekommenderas vid städning
Garage med golvavlopp ¹	SS-EN 858, OA II	Spillvattenledning	
Taktäckt parkeringsdäck med golvbrunnar (utöver golvrännor vid infarterna)	SS-EN 858, OA II	Spillvattenledning	Kan kopplas till dagvattenledning ² om inga tvättmöjligheter eller tappställen finns
Pumpöar och cisternpåfyllning vid bensinstationer	SS-EN 858, OA I <i>För ytterligare anvisningar se Riktlinjer för dagvatten</i>	Dagvattenledning ²	Plattan runt pumpöar ska vara förhöjd för att inte vatten ska rinna in från omgivande ytor. Skärmtak bör finnas över spillzoner.
Övriga utomhusområden med risk för oljespill, ex. parkeringsplatser, industriområden, uppställningsplatser för tunga fordon mm	SS-EN 858 OA I eller II krävs. <i>För ytterligare anvisningar se Riktlinjer för dagvatten</i>	Dagvattenledning ² Vid direktutsläpp till recipient gäller vanligen ett oljeindex på 5 mg/l	Normalt behövs bypass-funktion. OA dimensioneras för first flush i enlighet med Riktlinjer för dagvatten

OA=oljeavskiljare, I= oljeavskiljare klass I, II= oljeavskiljare klass II

1. Gäller ej normalt villagarage
2. Se även Riktlinjer för dagvatten (under framtagande). Innan beslut tas om att vattnet bör ledas till dagvattennätet måste en bedömning göras utifrån recipientens möjlighet att ta emot vattnet. Ytterligare krav på rening kan bli aktuellt.

Tabell 4. Utsläppskrav större bilvårdsanläggningar

Parameter	Personbil	Lastbilar
Oljeindex	5 g	15 g
Zink	50 mg	150 mg
Kadmium	0,25 mg	0,75 mg
Samlingsparameter; Bly, krom & nickel	10 mg	30 mg

Lagring och hantering av kemikalier

Lagring inomhus

- Särskilt kemikalierum är önskvärt. Ett minimikrav är då att rummet ska kunna innehålla största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym. Sammankopplade tankar räknas som en tank. Golvet ska vara gjort av ogenomsläppligt material och sluta tätt mot väggarna. Dörröppningar ska ha tillräckligt höga trösklar så att utflöde förhindras. Golvbrunnar får endast finnas om de är anslutna till uppsamlingstank.
- Hisschakt och ledningsgravar ska vara täta i botten.
- Påkörningsskydd ska finnas för utsatta kemikaliebehållare.
- Sker förvaring av kemikalier i produktionslokalerna ska intilliggande golvbrunnar förses med permanent krage så att de skyddas mot eventuella utsläpp. Kärlen bör helst förvaras invallade (t.ex. i plast- eller plåttråg).
- Absorbtionsmedel och redskap för att ta hand om kemikaliespill ska finnas på platsen.

Lagring och hantering av kemikalier inomhus ska ske så att spill eller läckage inte kan nå spill- eller dagvattennätet. Kemikalier bör därför lagras invallade. Invallningen ska kunna innehålla största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym.

Lagring utomhus

- Förvaringsytor ska vara hårdgjorda och beständiga mot de aktuella kemikalierna. Krav på invallning måste bedömas från fall till fall (markgenomsläpplighet, marklutning, risk för avrinning till dagvattenbrunn eller vattendrag m.m.).
- Invallningar ska vara takförsedda för att utestänga regnvatten.
- Dagvattenbrunnar får inte finnas vid lastbryggor eller inom förvaringsområdena, alternativt kan en s.k. tätning användas för tillfällig tätning av dagvattenbrunnar.
- Påkörningsskydd ska finnas för utsatta fat.
- Absorbtionsmedel och redskap för att ta hand om kemikaliespill ska finnas tillgängligt.
- Fast stationerade cisterner ska vara invallade eller dubbelmantlade. Kranar, tappanslutningar m.m. ska vara placerade inom invallningen. För dubbelmantlade cisterner ska kranar och kopplingar vara placerade på den inre manteln.
- Slangbrottsventil ska finnas (vid tankning av bränsle slås flödet automatiskt av vid slangbrott).
- Mobila cisterner ska alltid vara dubbelmantlade.

Lagring och hantering av kemikalier utomhus ska ske så att spill eller läckage inte kan nå spill- eller dagvattennätet eller förorena mark. Invallningskrav, se ovan

Dagvatten

Enligt både Miljöbalken och Vattentjänstlagen betraktas dagvatten som avloppsvatten under vissa förutsättningar. Om dagvattnet är förorenat kan rening behövas innan det släpps till ledningsnätet eller recipient. Dagvattenhantering har på senare år alltmer kommit att handla om miljö- och kvalitetsaspekter och inte bara dagvattnets kvantitet och hur olika områden ska avvattnas på bästa sätt. Arbetet med dagvatten fokuseras numera på förebyggande åtgärder och fastighetsägare och verksamhetsutövare ska se till att föroreningar inte ens hamnar i dagvattnet och även minimera volymen dagvatten som kan uppkomma på en viss yta. Exempelvis genom att skydda dagvattenbrunnar med krage/tätning vid lastning och lossning av kemikalier eller andra råvaror utomhus (se under rubrik Lagring och hantering av kemikalier) och vid val av material (i vissa fall kan t.ex genomsläpplig asfalt, hålbetong, gröna tak mm användas). Dagvatten ska så långt möjligt omhändertas lokalt genom infiltration (LOD) alternativt fördröjas innan avledning sker (detta förutsätter att marken inte är förorenad)

Årjängs kommun håller för närvarande på att ta fram riktlinjer för dagvattenhantering. Kontakta Samhällsbyggnadsavdelningen för frågor angående hur dagvatten ska omhändertas och avledas från olika typer av verksamheter.

Vattentäcker

För de verksamheter som ligger inom ett vattenskyddsområde tillkommer bestämmelserna för skyddsområdet. Årjängs kommun gör för närvarande en översyn av vattenskyddsområde för Backa vattenverk som försörjer Årjängs tätort. Skyddsområde för övriga kommunala vattentäcker; Töcksfors, Lennartsfors, Tenvik, Sandaholm och Holmedal, är under framtagande.

Olyckshändelser och haverier

Olyckshändelser/haverier som påverkar dag- eller spillvattennätet ska omedelbart rapporteras till Samhällsbyggnadsavdelningen, tillsynsmyndigheten (Miljö- och hälsoskyddskontoret eller Länsstyrelsen) och Räddningstjänsten på tfn 0573-141 00. Akut händelse ring 112!

Oavsiktliga utsläpp kan orsaka stor skada på avloppsreningsverkens processer eller på livsmiljön i recipienten om utsläppen avletts till avlopp. Kemikalier och farligt avfall ska hanteras och förvaras på sådant sätt att de vid eventuella haverier inte kan nå det allmänna avloppsledningsnätet (spill-/dagvatten). Även ämnen som i små mängder är ofarliga kan orsaka problem/störningar i avloppsreningsverken om större utsläpp sker.

Vid brand uppstår ett mer eller mindre giftigt brandsläckningsvatten. Verksamheter som hanterar större mängder kemikalier ska ha en väl förberedd plan för omhändertagande av brandsläckvatten och ev. kemikalispill.

Avloppsrening i Årjängs kommun

Kommunens avloppsreningsverk är byggda för att i första hand ta emot och rena hushållspillvatten som huvudsakligen innehåller organiskt material (BOD) och näringsämnen (kväve och fosfor).

Reningsverken *kan* ta emot avloppsvatten från industrier och andra verksamheter om det inte skiljer sig alltför mycket från hushållspillvatten. Avloppsvatten från industrier och andra verksamheter kan t.ex. innehålla metaller, salter, fett och miljöfarliga organiska ämnen eller ha ett betydligt högre eller lägre pH-värde än avloppsvatten från hushåll. Sådant avloppsvatten kan därför skada ledningar eller reningsprocesser i reningsverket, och kan dessutom hamna i slammet och/eller följa med det reade vattnet ut från reningsverket och skada recipienten.

Vid anslutning av processavloppsvatten från industrier och andra verksamheter till den allmänna avloppsanläggningen gör Samhällsbyggnadsavdelningen en individuell bedömning av avloppsvattnets egenskaper och innehåll av skadliga ämnen. VA-abonnenten, vanligen fastighetsägaren, ska redovisa vilka ämnen och halter som kan finnas i avloppsvattnet. Samhällsbyggnadsavdelningen kan kräva provtagningar och analyser av processavloppsvattnen i den omfattning som det behövs för att bedöma om avloppsvattnet kan avledas till kommunens avloppsnät.

Den kommunala reningsprocessen är konstruerad för att bryta ner organiskt material och minska fosforhalten i avloppsvattnet (d.v.s. de föroreningar ett hushållspillvatten från ett ”normalt” hushåll har).

Vid de kommunala reningsverken renas avloppsvattnet med mekaniska, biologiska och kemiska metoder. Bakterierna som finns i den biologiska reningen är känsliga för giftiga ämnen.

Årjängs kommun har följande kommunala reningsverk:

- Kyrkeruds avloppsreningsverk
- Töcksfors avloppsreningsverk
- Tenviks avloppsreningsverk
- Lennartsfors avloppsreningsverk
- Sandaholms avloppsreningsverk

Kommunen har också en större markbäddsanläggning i Holmedal (mekanisk och biologisk rening).

Avloppsvatten som inte kan behandlas i de kommunala avloppsreningsverken måste renas i en egen reningsanläggning innan avledning sker till ledningsnät eller recipient. I vissa fall kan vattnet recirkuleras i tillverkningsprocessen (vanligen efter någon form av intern rening). Om egen rening inte är tillräcklig eller möjlig blir annat omhändertagande av avloppsvattnet aktuellt, t.ex. som farligt avfall.

Lagar, bestämmelser och andra krav

Det finns flera olika lagar och bestämmelser som reglerar rening av avloppsvatten och anslutning av industriellt avloppsvatten till kommunala reningsverk. Ett utdrag av de viktigaste bestämmelserna redovisas nedan.

Vattentjänstlagen

Från och med 2007-01-01 gäller lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, nedan kallad vattentjänstlagen (LAV 07), vilken bl.a. reglerar abonnentens brukande av allmän VA-anläggning. Abonnent är vanligtvis fastighetsägaren eller den som på något annat sätt kan anses besitta fastigheten (§ 2) men kan också vara den som huvudmannen tecknat avtal med (§ 5). Till skillnad från Miljöbalken där verksamhetsutövaren har det juridiska ansvaret gentemot miljömyndigheten så är det enligt vattentjänstlagen VA-abbonenten som har det juridiska ansvaret gentemot VA-huvudmannen. Av praktiska skäl sker dock vanligtvis VA-huvudmannens kontakter i frågor rörande avloppsvatten från verksamheter direkt med verksamhetsutövaren även om denne inte formellt är abonnent. Stöd för VA-huvudmannens arbete med att begränsa mängden skadliga och miljöfarliga ämnen till ledningsnät och avloppsreningsverk finns främst i vattentjänstlagen § 18, 21, 23, 43, 47.

Enligt:

§ 18 är huvudmannen inte skyldig att koppla in en abonnent eller låta en abonnent vara inkopplad om fastighetens VA-installation har väsentliga brister.

§ 21 får man inte tillföra VA-anläggningen sådant (vätskor, ämnen, föremål) som kan skada den eller sådant som gör det svårt för VA-huvudmannen att uppfylla ställda krav eller skapar olägenheter för huvudmannen eller annan.

§ 23 får kommunen, i praktiken VA-huvudmannen, meddela ytterligare föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen. ABVA och dess tilläggsbestämmelser är sådana föreskrifter.

§ 43 har VA-huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till en fastighet om fastighetsägaren inte har betalat avgifter eller i övrigt väsentligt försummat sina skyldigheter om VA-huvudmannen har ställt kraven skriftligt. Här stadgas också att kostnaden för avstängningen kan debiteras fastighetsägaren.

§ 47 skall abonnenten återställa skador som orsakats av hans utsläpp och ersätta VA-huvudmannens kostnader för dem.

ABVA

Allmänna bestämmelser för brukande av Årjängs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA), innehåller bestämmelser för avledning av spill- och dagvatten och för vad som får tillföras avloppsvattnet. VA-huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars innehåll väsentligt avviker från hushållspillvatten. Den som vill avleda spillvatten eller förorenat dagvatten är skyldig att informera om sin verksamhet så att VA-huvudmannen kan bedöma om utsläppen är acceptabla för ledningsnät och avloppsreningsverk. VA-huvudmannen kan begära att abonnenten utför egenkontroll av sin verksamhet i form av provtagning, kemisk analys och journalföring. VA-huvudmannen har vid behov rätt att låta undersöka VA-installationen och utföra den provtagning och de analyser som anses nödvändiga. Erforderlig provtagning och analys bekostas av fastighetsägaren.

Miljöbalken

Miljöbalken (1998:808) är en övergripande lagstiftning som syftar till att främja en utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en god miljö. Till miljöbalken finns det en mängd följdförfattningar med mer preciserade regler och bestämmelser.

Huvudprinciperna i miljöbalken är bevisbörderegeln, kunskapskravet, försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik, produktvalsprincipen, skadeansvaret, lokaliseringsprincipen samt hushållnings- och kretsloppsprincipen.

Ramdirektivet för vatten

Ramdirektivet för vatten (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG) kallas ofta för Vattendirektivet.

Syfte är att skapa en helhetssyn på Europas och enskilda ländernas vattenresurser och få en enhetlig, sammanhållen lagstiftning för vatten. I stället för administrativa gränser utgår man från avrinningsområden för att komma till rätta med brister i vattenmiljö och vattenkvalitet. Alla typer av ytvatten omfattas av direktivet såsom sjöar, vattendrag, kustvatten, dock inte öppet hav.

Vattenmyndigheterna har till uppgift att ta fram miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för varje vattendistrikt för att nå god status i sjöar och vattendrag.

REACH

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1907/2006, REACH; är EU:s kemikalielagstiftning. REACH står för Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals som översatt till svenska betyder registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

REACH grundas på principen att *det är tillverkare, importörer och användare som bär ansvaret* för att de ämnen som de tillverkar, släpper ut på marknaden eller använder inte har några skadliga hälso- och miljöeffekter. REACH gäller i huvudsak för kemiska produkter, dvs. ämnen och beredningar/preparat.

Mer information?

Kontakta Samhällsbyggnadsavdelningen på tel. 0573- 141 00 (växel).

Mer information finns också på Årjängs kommuns hemsida www.arjang.se under fliken "Bygga, bo & miljö".